

INNSPILL TIL HELHETLIGE FORVALTNINGSPLANER FOR NORSKE HAVOMRÅDER

KonKraft er en samarbeidsarena for NHO, Norges Rederiforbund, Offshore Norge, Norsk Industri, LO, Industri Energi og Fellesforbundet. Sammen med Fornybar Norge og El og IT Forbundet ga vi et felles innspill om havvind i forvaltningsplanene i forbindelse med Klima- og miljødepartementets åpne innspillskonferanse om det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene 27. september. Vi vil med dette nærmere underbygge vårt innspill til departementets videre vurdering og oppfølging.

Havvind vil være en viktig del i fremtidens energimiks og en av løsningene for å møte det økende behovet for fornybar energi, samt bidra til energiomstillingen i Norge og Europa med ny industri og nye jobber. En vellykket industriell satsing på havvind i Norge vil sikre at teknologi og kompetanse som er bygget opp rundt olje- og gassnæringen, fornybarnæringen og maritim sektor, kan videreutvikles og danne grunnlag for verdiskaping og arbeidsplasser.

Norge er foregangsland innen forvaltning av hav- og kystområder og leder det Internasjonale Havpanelet. Norske forvaltningsplanene skal bygge på panelets tilnærming om bærekraftig forvaltning hvor utnyttelse av havressursene kombineres med bevaring gjennom et godt forvaltningsregime.

Vi mener forvaltningsplanene fremdeles bør være det overordnede politiske styringsverktøyet for aktivitet i norske havområder, og det fremste redskapet for å tilrettelegge for verdiskaping samtidig som man opprettholder økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold. Et bredere aktørbilde forsterker behovet for felles omforente rammer og spilleregler slik at næringer i størst mulig grad kan likebehandles og sameksistere.

I vårt innspill 27. september understreket vi viktigheten av følgende tre hovedpunkter som må være til stede i myndighetenes arbeid med forvaltningsplanprosessene:

- 1) **Legitimitet** gjennom tilstrekkelig involvering og et kunnskapsbasert faglig grunnlag
- 2) Viktigheten av tydelige **definisjoner** av sentrale og styrende begrep
- 3) Forvaltningsplanen som ramme for **likebehandling** av næringer

Legitimitet gjennom tilstrekkelig involvering og et kunnskapsbasert faglig grunnlag

I det store og det hele synes det faglige grunnlaget godt. Vi mener likevel at det har mangler og dels ikke hensyntar faglige innspill på sentrale områder. Særlig gjelder dette kunnskapsgrunnlaget knyttet til påvirkning av havmiljø fra havvind.

Det er viktig at både myndighetsorganer og aktuelle næringer har tillit til det faglige grunnlaget som forvaltningsplanene skal basere seg på. Vi mener derfor at det faglige grunnlaget må inkludere og vurdere tilgjengelig kunnskap som er spilt inn i høringsprosessen.

I prosessen frem til ferdig utarbeidet rapport fra Faglig forum har involveringen av næringene vært svakere enn tidligere. Dette er beklagelig, og da særlig tatt i betraktning at interessen for, og aktiviteten innen havvind har økt betydelig siden forrige revidering av forvaltningsplanene.

Mangel på involvering av havvindnæringen er ikke tillitsvekkende ovenfor næringen som ønsker å bidra til å sikre at man oppnår målet om at forvaltningen drives kunnskapsbasert. Havvindæringen bør inviteres til å bidra med kunnskap til det faglige grunnlaget, samt delta i prosessen for å identifisere kunnskapsbehov. Dette vil styrke kvaliteten på det faglige grunnlaget og sikre bærekraftig og tillitsvekkende forvaltning av norske havområder.

Viktigheten av tydelige definisjoner av sentrale begreper

Vi registrerer at det er faglig uenighet om grunnleggende definisjoner i det faglige grunnlaget. Dette er svært uheldig, og medfører uforutsigbarhet og risiko for at reguleringer ikke vil hensynta helheten i forvaltningen av næringene.

SVO – særlig verdifulle og sårbare områder

Rapporten viser en betydelig uenighet om SVO-definisjoner og bruken av disse i Faglig forum. Uenigheten går blant annet på hvordan usikkerhet vurderes, om sårbarhet skal være med på å definere SVOer, om det faglige grunnlaget for at områder kvalifiserer som SVO, og hvordan føre-var-prinsippet skal anvendes.

Vi mener det må legges til grunn en felles definisjon av SVO og det må forutsettes at samme definisjon av SVO skal gjelde for utvikling av havvind som for annen næringsvirksomhet i havet.

Stortingets definisjon av SVO er at dette [ikke] gir ... direkte virkninger i form av begrensninger for næringsaktivitet, men at det skal vises særlig aktsomhet. Dette er et prinsipp vi støtter og mener må underbygges med tydelige og felles definisjoner.

Hva som nærmere ligger i å vise særskilt aktsomhet i et gitt område vil etter vår oppfatning avhenge av flere faktorer som tid, sted og aktivitet. Rammene forvaltningsplanen legger for aktiviteten må derfor følges opp i relevant sektorregelverk slik at vilkårene for en gitt virksomhetsutøvelse er tilpasset havområdet og de særskilte forholdene som gjør seg gjeldende der.

Vi støtter derfor NVEs merknader om manglende omforent forståelse av bruken og hensikten med SVOene både innad i Faglig forum og blant øvrige interessenter og brukere av norske havområder. Særlig bekymringsfullt er innspillet fra Havforskningsinstituttet hvor det frarådes utvikling av fornybar energiproduksjon i SVO, begrunnet med at disse på generelt grunnlag må skånes for utbygging grunnen SVO- statusen.¹

Det faglige grunnlaget som er levert til departementet viser ikke til kunnskap som gir faglige argument for å hevde at det *ikke* bør etableres havvind i SVO områder på generelt grunnlag.

Et annet eksempel på utydelig forståelse av SVO- begrepet fremgår av Fiskeridirektoratets uttalelse i det faglige grunnlaget om at det er en rekke tema som ikke er vurdert i definisjon av SVO områder, herunder om man i overgang fra vitenskapelige vurderinger av miljøverdier til SVO skal håndtere kunnskapsmangler.² Videre er det uenighet om hvorvidt SVOer er en type forvaltningstiltak, noe som bidrar til å skape uforutsigbarhet for næringene.

Dette understreker viktigheten av at det utarbeides en felles definisjon av SVO, og at denne følges opp og legges til grunn før aktivitetsspesifikke tiltak og eventuelle begrensninger vurderes. En felles definisjon må videre inngå i forvaltningsplanens politiske rammer som følges opp i det sektorspesifikke rammeverket.

Det foreslås nå 19 SVOer som vil utgjøre 60 prosent av norske havområder. Flere av disse SVOene har en stor arealmessig utstrekning med et mangfold av naturressurser (miljøverdier) med ulik sårbarhet. Forekomsten av naturressursene varierer i utstrekning innenfor SVO-arealet og over året, i tillegg til at alle ressursene ikke vil være til stede i hele arealet og ikke hele tiden. Store SVO-arealer med store variasjoner i sårbarhet både i tid og rom vil etter vår mening gi forvaltningsmessige utfordringer og føre til større grad av uforutsigbarhet for næringene. Reguleringer kan bli basert på ressurser som ikke er til stede i det aktuelle området.

De ulike innleggene under KLDs innspillsmøte 27. september, både hva gjelder SVO-begrepet og hva det vil innebære å utvide SVO-områdene til 60 prosent av norske havområder, viser et bredt spekter i ulike aktører og myndighetsorganers forståelse av SVO- begrepet. Dette illustrerer etter vår mening behovet for tydelige definisjoner av forvaltningsplanregimets sentrale begreper.

Forvaltningsplanen som ramme for likebehandling av næringer

En oppdatert forvaltningsplan må respekteres av underliggende etater og i politiske prosesser. Det må ikke pålegges ytterligere begrensninger med "hjemmel" i forvaltningsplanen. Sektorspesifikke krav og tilpasninger må følges opp i sektorrammeverket basert på type næringsaktivitet og knyttet til de særskilte forholdene i et gitt område..

¹ Kunnskapsstøtte for identifisering av nye område for fornybar energiproduksjon til havs, punkt 3 side 4.

² Fagrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder, side 151

Havvindnæringen vil tilrettelegge sin aktivitet og akseptere eventuelle begrensninger basert på tilgjengelig kunnskap og faglig grunnlag. Dersom vi skal utvikle en konkurransedyktig havvindnæring på norsk sokkel kan ikke havvindnæringen få ulike og ufordelaktige forvaltningsrammer sammenlignet med andre næringer.

Med vennlig hilsen,

Marita Bjelland Botne
Sekretariatsleder, KonKraft

